

PODSUMOWANIE

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029 z późn. zm.) przedstawić należy stosowne uzasadnienie przyjętego „Programu ochrony środowiska (...)”.

Powinno się ono odnosić do wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Ad. 1

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022, poz. 2019 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030”. Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze powiatu gliwickiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Gmin i Powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2021 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2020 i 2019.

Ocena stanu środowiska powiatu wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska:

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne	Hałas
pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych, oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków spalania niskiej jakości niekologicznych paliw w jednostkach starych niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym	nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na części obszarów wiejskich, niski stopień oczyszczania ścieków, niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek płynących przez teren powiatu, pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych, brak racjonalnego gospodarowania wodą w gospodarce komunalnej oraz brak racjonalizacji gospodarki wodnej w sektorze przemysłowym oraz wodochłonność procesów produkcyjnych, brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, w szczególności na terenach wiejskich	ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego i powolny rozwój infrastruktury drogowej w stosunku do przybywającej liczby samochodów, postępujący proces degradacji obszarów „cichych”, niewwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań związanych z ochroną przed hałasem

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w „Programie...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. W związku z tym brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowoduje większe szkody niż ich realizacja. Przewiduje się, że brak realizacji postanowień projektu „Programu...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak uciążliwości w trakcie realizacji niektórych zadań,
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak poprawy efektywności energetycznej budynków,
 - brak poprawy estetyki budynków,
 - brak poprawy jakości dróg powiatu co skutkuje większym komfortem jazdy i mniejszą emisją hałasu i zanieczyszczeń,

- brak budowy zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż dróg,
- brak edukacji mieszkańców,
- brak kontroli stanu środowiska,
- brak rozbudowy sieci kanalizacyjno-wodociągowej i infrastruktury oczyszczalni ścieków,
- brak poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej,
- zwiększenie zagrożenia powstawaniem osuwisk,
- brak zadań rekultywacyjnych,
- brak rozwoju hodowli owiec z powodu braku realizacji programu Owca – Plus,
- brak rozwoju gospodarki odpadami,
- brak prawidłowego poziomu usuwania azbestu z terenu powiatu,
- brak pielęgnacji terenów przyrodniczo cennych w tym pomników przyrody,
- niski poziom zadań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców.

Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jaki społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych z projekcie „Programu...” pozwala na stwierdzenie, iż generalnie realizacja zapisów i postanowień projektu analizowanego dokumentu doprowadzi do:

- wzrostu poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców powiatu,
- większego dostępu do informacji turystycznej,
- podniesienia poziomu wiedzy o możliwościach budowlanych na terenie powiatu (zagrożenia osuwiskowe),
- zwiększenia świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, badania hałasu, baza danych o terenach przemysłowych, badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego),
- zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
- poprawy skuteczności ochrony przeciwpowodziowej w celu ochrony mieszkańców i ich mienia,

- zwiększenia dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
- zmniejszenia zagrożenia dla wód i gleby z powodu ograniczenia zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
- poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
- ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych,
- poprawy warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców powiatu oraz turystów wypoczywających na jego terenie.

Ad.2.

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 27.07.2022 r.) i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 21.07.2022 r.).

Ad.3.

Do opracowywanego „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030” zostały zgłoszone uwagi i wnioski.

Wpłynął jeden wniosek Wójta Gminy Gierałtowie, w którym zwrócono się o dokonanie w części merytorycznej, opisowej Programu pogłębionych zagadnień wpływu działalności górniczej na stan środowiska w powiecie gliwickim oraz pogłębioną analizę zagadnień powodziowych.

W dyskusji publicznej podczas spotkania dnia 18 sierpnia 2022 r. ustnie uwagi do Programu wnieśli obecni podczas spotkania radni powiatu gliwickiego. Pytania dotyczyły bazy deklaracji dotyczących źródeł ciepła, wykorzystanie OZE na terenie powiatu gliwickiego, danych dotyczące gleb i ich przekształceń oraz zalewania terenu gminy Gierałtowie.

Wszystkie zgłoszone uwagi i wnioski dotyczyły elementów merytorycznych, opisowych Programu. Zostały one uwzględnione i wprowadzone do Programu.

Szczegółowe informacje dotyczące udziału społeczeństwa zostały opisane w pisemnym uzasadnieniu sporządzonym zgodnie z art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022.1029 z późn. zm.)

Ad.4.

Zaproponowane w ramach projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2030” działania w zakresie dziesięciu celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć proponowanych do realizacji w ramach projektu „Programu...” ma charakter powiatowy i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy stwierdzono, że realizacja projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego na lata 2022-2026

z perspektywą do roku 2030” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Ad.5.

Z wykonania „Programu...” Zarząd Powiatu powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Powiatu, a także przekazywać do organu wykonawczego Województwa Śląskiego.

W związku z tym dla wspomagania procesu monitorowania postępów w realizacji „Programu...” wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji „Programu...” ochrony środowiska zestawione w tabelach celów i zadań środowiskowych.

Jednocześnie wskaźniki monitorowania jakości środowiska mają być narzędziem oceny realizacji „Programu...” w momencie przygotowywania raportów z jego wykonania. Dlatego też istotnym jest, aby wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego były spójne ze wskaźnikami monitorowania jakości środowiska określonymi w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego oraz Polityki Ekologicznej Państwa 2030.

Pozwoli to na wykonanie spójnych ze sobą raportów z realizacji Programów Ochrony Środowiska zarówno na szczeblu powiatowym, jak i wojewódzkim, a tym samym podsumowanie efektów prowadzonej polityki ochrony środowiska na terenie województwa śląskiego.

Zgodnie z powyższym w każdym rozdziale, w każdej dziedzinie środowiskowej w rozdziale 4 (podrozdziały 4.1-4.9) wskazano wskaźniki wraz z wartościami bazowymi i docelowymi zgodne ze wskaźnikami wymienionymi w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024 oraz w Polityce Ekologicznej Państwa 2030.

Określono te wskaźniki, które możliwe są do określenia na poziomie Powiatu. Źródło wskaźników określono w nawiasie.

Za dwa lata w trakcie wykonywania Raportu z realizacji POŚ i po określeniu wartości wskaźników możliwa będzie ocena czy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gliwickiego jest wdrażany w zakładanym stopniu czy zadania są realizowane w planowanym tempie i czy możliwa jest całościowa realizacja „Programu...” do końca okresu programowania.

Jako komórkę monitorującą proces wdrażania i realizacji POŚ oraz harmonogram jego realizacji wskazuje się Wydział Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Gliwicach.

STAROSTA GLIWICKI

Włodzimierz Gwiżdż

GŁÓWNY SPECJALISTA

inż. Hanna Erfurt

mgr Mariusz Dyka
Naczelnik
Wydziału Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Leśnictwa

**5
CZŁONEK ZARZĄDU
POWIATU GLIWICKIEGO**

Józef Kruczek